

1-O: Anàlisi del tractament informatiu de TVE i TV3

Júlia Domingo Anglès

Tutor: Joan Francesc Fondevila Gascón

Treball Final de Grau

Grau de Comunicació

Juny del 2018

Índex general

1. Introducció

1.1. Justificació del tema i contextualització de l'1-O

2. Objectius

2.1. Objectius i hipòtesis

3. Metodologia

4. Marc teòric

4.1. Comunicació de masses i l'opinió pública

4.2. *L'agenda setting*

4.3. Models comunicatius (Jakobson)

4.4. Ètica periodística

4.5. La notícia a la televisió

5. Anàlisi dels informatius

5.1. Informatius de TVE i TV3 del diumenge 1 d'octubre del 2017

5.1.1. Taules comparatives

5.1.2. Diferències

5.1.3. Paraules més utilitzades

5.2. Informatius de TVE i TV3 del dilluns 2 d'octubre del 2017

5.2.1. Taules comparatives

5.2.2. Diferències

5.2.3. Paraules més utilitzades

6. Conclusions

7. Annexos

8. Bibliografia

1. Introducció

1.1. Justificació del tema

El 2 d'octubre em trasllado a viure a Madrid (vivía a Barcelona), i m'adono que tot el que estava passant a Catalunya els últims dies (el Referèndum de l'1 d'octubre i les mobilitzacions ciutadanes) a Madrid la gent ho veia i ho interpretava diferent.

Les reaccions de la gent eren molt diverses arreu i la situació informativa era diferent a Barcelona, Madrid i Europa. Llavors comencen la curiositat i les preguntes: els mitjans de comunicació són neutrals? Els mitjans públics tenen l'obligació d'explicar objectivament? Expliquen el que realment està passant de manera neutral o hi ha un poder ideològic darrera? Quin poder tenen els mitjans de comunicació sobre l'opinió pública? Existeix algun vincle manipulador entre la política i els mitjans de comunicació? Els periodistes dels mitjans públics tenen llibertat d'expressió?

És interessant la informació que van emetre els telenotícies sobre el Referèndum de l'1 d'octubre a Catalunya i a Espanya.

En aquest treball s'analitzarà el tractament informatiu que van fer les televisions públiques quan van parlar del Referèndum de l'1 d'octubre. Situarà el lector en aquell moment polític i social, es repassaran algunes teories de la comunicació i la informació, i conceptes claus per posteriorment analitzar els diferents informatius que es van fer el dia 1 i 2 d'octubre del 2017.

El diumenge 1 d'octubre del 2017 a Catalunya es va celebrar el Referèndum d'autodeterminació: “Voleu que Catalunya sigui un estat independent en forma de república?”. Abans d'arribar a aquesta històrica data van passar moltes coses, tot seguit un resum per entendre el camí fins l'1-O.

El **27 de setembre del 2015** es van celebrar eleccions al Parlament de Catalunya, i va sortir

una majoria a favor del referèndum (Junts pel Sí, Catalunya Sí es que Pot i CUP-Crida Constituent), creant un Govern pro-referèndum i nomenant Carles Puigdemont (Junts pel Sí) 130è president de la Generalitat de Catalunya. Un any més tard, el **6 d'octubre del 2016**, el ple del Parlament va aprovar la Resolució 306/XXI on s'instava a celebrar un referèndum vinculant sobre la independència de Catalunya. El **14 de desembre** el Tribunal Constitucional d'Espanya ho va suspendre, admetent a tràmit una sentència presentada pel Govern Espanyol. La Generalitat però, seguint amb l'objectiu de celebrar el referèndum l'1 d'octubre del 2017; crea el Pacte Nacional pel Referèndum, el presenta al Parlament Europeu, anuncia la data i la pregunta que es farà i el juny del 2017 inicia la pre-campanya.

El **6 de setembre del 2017** el Parlament aprova la Llei 19/2017 del Referèndum d'autodeterminació de Catalunya. El Consell de Garanties Estatutàries, creat per la Generalitat, va qualificar d'il·legal el Referèndum unilateral. L'endemà el Tribunal Constitucional suspèn cautelarment la Llei 19/2017. La votació d'aquesta llei es va fer amb l'hemicicle mig buit, ja que l'oposició (Ciutadans i PP) va absentar-se com a mesura de protesta.

El **8 de setembre** s'aprova al Parlament la Llei de transitorietat jurídica i fundacional de la República, que té com a objectiu garantir la seguretat jurídica, la continuïtat dels serveis públics i la successió ordenada de les administracions durant el procés de transició de Catalunya cap a un estat independent. Dies més tard el Tribunal Constitucional anul·la aquesta llei.

Malgrat les anades i vingudes d'aprovacions i anul·lacions de lleis, el Departament d'Exteriors del Govern va crear un informe *Catalonia's Legitimate Right to Decide* on un grup d'experts en dret internacional avalaven la legitimitat del referèndum després d'analitzar els antecedents històrics, polítics i sociològics.

El **17 de setembre** els magistrats del Tribunal Constitucional van declarar com institucional la Llei aprovada i després anul·lada, admetent que envaïa competències

estatals i vulnerava la supremacia de la Constitució Espanyola, la unitat d'Espanya i la sobirania nacional.

Finalment, el diumenge **1 d'octubre del 2017** es va celebrar el Referèndum a Catalunya, il·legal per alguns i vinculant per d'altres. Va haver-hi un 43% de participació (2.286.217 de votants, dels 5.313.564 de censats) i va sortir un 90.18% favorable al sí, un 7.83% al no i un 1.98% en blanc.

2. Objectius TFG

2.1. Objectius i hipòtesis

L'objectiu principal d'aquest treball és analitzar el tractament informatiu que van fer les televisions públiques catalana (TV3) i espanyola (TVE) sobre el Referèndum a Catalunya el dia 1 d'octubre del 2017 (1-O).

El treball consistirà en una anàlisi dels informatius que es van emetre durant el diumenge 1 d'octubre i el dilluns 2 d'octubre del 2017. Es compararà la informació donada entre les dues cadenes públiques i posteriorment es trauran unes conclusions.

Alguns objectius que deriven del principal serien si darrera la informació que es va donar hi ha alguna ideologia o línia editorial que fa que la informació no sigui del tot objectiva i neutra. Un altre objectiu és intentar esbrinar el perquè del diferent tractament de la informació en televisions públiques, tenint en compte la definició i obligació de televisió pública.

3. Metodologia

Per dur a terme aquest treball d'investigació, el primer és fer una contextualització de la

situació que es vol analitzar; el Referèndum celebrat a Catalunya del diumenge 1 d'octubre del 2017, i com van fer el tractament informatiu els informatius de TV3 i TVE durant aquella jornada i el dia següent.

S'ha escollit fer l'anàlisi comparativa entre Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola perquè són dues televisions públiques, i han de complir amb la pluralitat, objectivitat i professionalitat, però malgrat aquestes premisses en aquest treball d'investigació analitzarem s'hi hi ha fissures en la manera de fer periodisme per un mitjà públic.

A l'anàlisi comparativa qualitativa compararem aspectes basats en la qualitat de la informació, per exemple quant va durar la informació sobre el Referèndum de l'1-O als informatius de TV3 i a TVE o si es va alterar la programació d'aquell dia, i a partir d'aquest resultat (i de molts altres) traurem conclusions sobre el tractament informatiu que van fer. En el tractament informatiu també inclourem una part d'anàlisi d'imatges, ja que sovint parlen per si soles. Les imatges que acompanyen les notícies poden retratar d'una manera ben diferent el mateix que es verbalitza.

Maxwell (1996) concreta que els estudis qualitius es caracteritzen per un procés de construcció interactiva de l'argument teòric i l'evidència empírica. Per Sartori (1984) el mètode comparatiu té com objectiu la cerca de semblances i diferències, i Fideli (1998) afirma que aquest mètode serveix per confrontar dues o varies propietats enunciades en dos o més objectes, en un moment precís durant un temps concret. Tonon (2011) explica que la utilització del mètode comparatiu requereix que l'investigador sigui prudent en la selecció dels casos a comprar. També requereix que la tasca a desenvolupar segueixi criteris metodològics, la qual cosa vol dir que els casos elegits han de presentar variables semblants per poder ser contrastades.

També ens centrarem en el *sentiment analysis*, (Liu, 2012) que consisteix a analitzar les opinions, sentiments, valoracions, actituds i emocions de les persones, i determinar la polaritat de les paraules i el seu discurs, i posteriorment classificar-les en negatiu, positiu o neutre. En aquest treball ho aplicarem al discurs que van fer TV3 i TVE als informatius de

l'1-O i així podrem desxifrar quin to van utilitzar.

Televisió de Catalunya forma part de la radiodifusora pública CCMA (la Corporació Catalana de Mitjans Audiovisuals). Va ser la primera cadena a emetre tota la seva programació amb català i el segon canal autonòmic després de ETB (el canal de televisió basc) a l'estat espanyol. TV3, com se la coneix, va fer la seva primera emissió de proves el 10 de setembre del 1983, però no va ser fins el 16 de gener del 1984 que va començar a emetre programes.

Aquesta televisió pública s'ha caracteritzat per fomentar la producció pròpia i el desenvolupament de la cultura i llengua catalana. Actualment TV3 compta amb quatre canals més com són el 3/24 de notícies, el canal infantil Super3, l'Esport3 i el 33, més dedicat a la cultura, al panorama musical i a la vessant científica-social.

TV3 a dia d'avui es pot sintonitzar a tot el territori català, al Principat d'Andorra i als Pirineus Orientals. I després de més de trenta anys és la televisió més vista a Catalunya.

TV3 però, no s'ha salvat de les crítiques que li han arribat des d'altres mitjans de comunicació i dels partits polítics de l'oposició al nacionalisme català (PP, PSC i Ciutadans). Han acusat els TV3 de poc objectiva, d'imparcial i d'afavorir el catalanisme i els partits independentistes catalans.

I Televisió Espanyola forma part de la Corporació de Ràdio i Televisió Espanyola (RTVE), una societat mercantil estatal que organitza la gestió del servei públic de ràdio i televisió a Espanya. TVE neix el 28 d'octubre de 1956 i està present als cinc continents mitjançant via satèl·lit.

RTVE compta amb cinc canals de televisió; La 1, el general, La 2, el de cultura, el canal d'esports TDP, el de notícies 24h i el canal infantil, el Clan.

Des de l'any 2010 la meitat dels despeses d'aquesta televisió venen donats pels Pressupostos Generals de l'Estat.

Segons l'article 3 de la Llei 17/2006 RTVE ha de complir unes funcions com promoure el coneixement i la difusió de valors cívics, garantir una informació objectiva, real i plural o promoure la cohesió territorial, la pluralitat i la diversitat lingüística i cultural d'Espanya.

Televisió Espanyola és la referència d'informació televisiva pública estatal, i Televisió de Catalunya ho és de Catalunya. Seran dues fonts d'informació importants i rellevants per analitzar uns fets polítics que van passar l'1 d'octubre del 2017, el Referèndum (il·legal o d'autodeterminació, depèn com es miri).

Per poder abordar-ho és important una contextualització política i social del diumenge 1 d'octubre del 2017, una breu ressenya sobre Televisió de Catalunya i Televisió Espanyola, una recerca de conceptes i teoria sobre la comunicació de masses i l'opinió pública, dels models comunicatius establerts, les estratègies de comunicació, com són els mitjans de comunicació públics, quina responsabilitat ètica ha de tenir un periodista, com es creen de notícies televisives i els requisits que han de tenir.

Tota aquesta informació serà bàsica per poder, posteriorment, entendre la part pràctica de l'anàlisi comparativa dels informatius.

A part de la informació teòrica cercada a llibres i portals web, com Dialnet o Google Scholar, també ha sigut fonamental el visionat dels informatius de TV3 i TVE. Amb tota aquesta informació s'ha pogut passar al cas pràctic; l'anàlisi dels informatius, què va ser notícia, les diferències d'informació donada entre l'informatiu de TV3 i el de TVE. I amb la informació recollida s'han fet unes taules comparatives; la primera per comparar a grans trets els informatius, i la segona per comparar més detalladament el tractament d'una mateixa notícia a TV3 i TVE.

Exemple de taula comparativa a grans trets (Taula1)

	Notícia	Duració	Declaracions ciutadans	Tipus de vídeo	Gènere periodístic
TVE					
TV3					

Exemple de taula comparativa d'una mateixa notícia (Taula 2)

	TVE	TV3
Notícia 1		
Notícia 2		

Exemple de taula comparativa de les diferents paraules utilitzades per TVE i TV3

TVE	TV3
Exemple 1: paraula que utilitza TVE per referir-se a Catalunya	Exemple 1: paraula que utilitza TV3 per referir-se a Catalunya
Exemple 2: ...	Exemple 2: ...

4. Marc teòric

4.1. Comunicació de masses, l'opinió pública

Per explicar la comunicació de masses hem trobat algunes definicions que es complementen força entre elles, una és la del filòsof i psicòleg polonès G. Maletzke, que va publicar un estudi sobre la comunicació de masses des d'un punt de vista més psicològic. Una altra definició és la de la reconeguda politòloga i periodista alemanya E. Noëlle-Neumann.

G. Maletzka (1964:16): “És una comunicació indirecta, unilateral, pública, per mitjans tècnics de comunicació i dirigida a un públic dispers”.

E. Noëlle-Neumann (1995:204) ho explica així: “La comunicació pot dividir-se en unilateral i bilateral, directa o indirecta, pública o privada. Els mitjans de comunicació són maneres de comunicació unilateral, indirectes i públiques”.

Segons el professor **Clemente Penalva** (1999), hi ha una sèrie de característiques que

diferencien la comunicació de masses: la comunicació que es transmet és fruit d'organitzacions, el missatge emès busca captar al major nombre possible de receptors, és unidireccional i finalment la comunicació de masses ofereix a la audiència una informació ja interpretada.

Segons **Pierre Bourdieu** (1994:64-65): “com més ampli és el públic que un mitjà de comunicació pretén abastar, més ha d'evitar tot el que pugui dividir, més ha d'intentar no escandalitzar a ningú”. Bourdieu, per entendre millor el concepte, posa com a exemple el típic *informatiu* que “convé a tothom, que confirma coses que ja se saben i que sobretot deixa intactes estructures mentals.”

Aquest sociòleg francès va sentenciar que la televisió “és un formidable instrument de dominació i que pertany, normalment, a grans grups econòmics i polítics”.

A l'actualitat el doctor en filosofia Freddy Álvarez (2008:19-30) també afirma que els mitjans de comunicació no democratitzen la societat, i que a més a més de jugar en un partit propi, pertanyen al poder dominant i brutal. En el seu article *La ética y los medios de comunicación* sentencia que “són mitjans de poder al servei dels poderosos”.

D'aquí la possible fissura de la pluralitat i neutralitat dels mitjans de comunicació.

4.2. L'Agenda setting

La teoria de l'*agenda setting* és el resultat dels efectes que produeixen els mitjans de comunicació i la seva relació amb l'opinió pública. Aquesta teoria fonamentada per W. Lippmann, explica que els mitjans de comunicació trien els temes que seran objecte de discussió i de debat i els jerarquitzen, de tal manera que allunyen o apropen els temes que els interessin i els que no. Lippman també considera que el poder dels mitjans de comunicació recau en la capacitat d'estructuració dels temes, i no del poder de persuasió.

Berger i Luckmann (2006) proposen la teoria de la construcció social de la realitat on estudien en quina mesura la imatge del món social s'elabora sota la influència dels mitjans de comunicació. Des de qualsevol perspectiva que s'observi l'opinió pública, és evident

que hi ha una influència molt important dels mitjans de comunicació de masses sobre els individus, sobre les institucions i sobre el sistema social.

Per a Satori els canals de comunicació són els qui trien les notícies “Cada canal de comunicació estableix què és i què no és notícia. Cada canal selecciona, simplifica, distorsiona, interpreta i sovint és una font autònoma de missatges. També és en aquest nivell que existeixen les regles del joc i per tant es produeixen interaccions horitzontals” (Satori 2007:78s).

McCombs (2006:29) afirma que els editors i directors dels informatius, amb la seva elecció i tria de les informacions, dirigeixen la nostra atenció i influeixen en la nostra percepció sobre les informacions més importants del dia.

Els mitjans no busquen persuadir, sinó que busquen precisar la realitat social externa, presenten al públic una llista de tot allò que s’ha de debatre i opinar. Shaw (1979:96) “El pressupost fonamental de l’*agenda setting* és que la comprensió que té la gent de gran part de la realitat social és modificada pels mitjans”.

4.3. Model comunicatiu

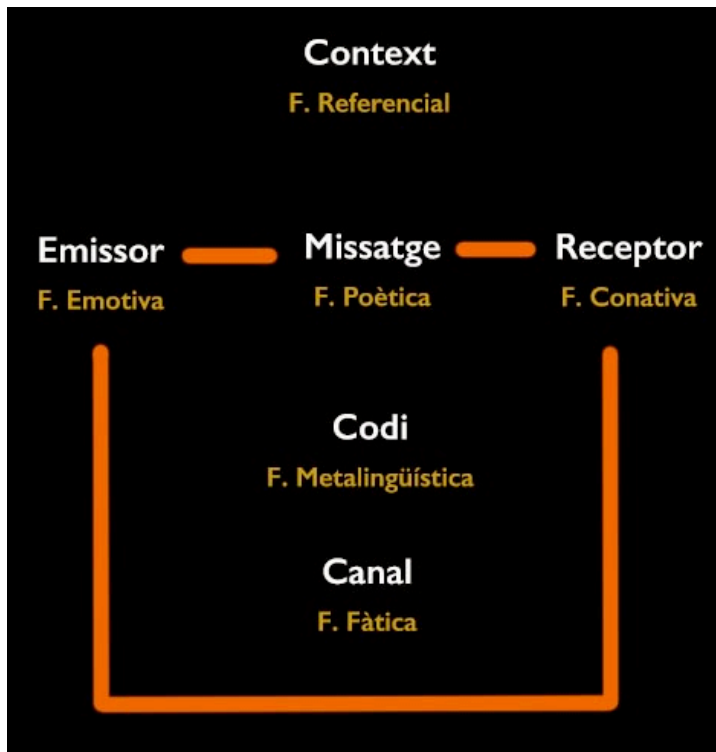
Ens centrarem en el model comunicatiu establert per **Roman Jakobson** (Imatge 1) l’any 1960, on posa de manifest la riquesa comunicativa del llenguatge com persuadir, establir llaços socials, construir realitats pròpies, etc. Jakobson en el conegut article “Lingüística y poética” publicat al 1960 dins l’obra *Style in Language* es planteja investigar sobre les funcions del llenguatge, i abans d’establir-les com actualment les coneixem, concreta un model de comunicació.

L’**emissor** transmet un **missatge** a un **receptor**, aquest missatge té un **context** de referència, un conjunt de realitats físiques i culturals a les que el missatge es refereix. És important que l’emissor i el receptor tinguin un **codi** comú, per exemple la mateixa llengua, mitjançant el qual podrà el receptor entendre el missatge emès dins un **canal**, el que farà possible la comunicació entre emissor i receptor.

La idea general del model de comunicació Jakobson està en què el missatge ja no és una simple transmissió d'informació.

Cada element d'aquest model de comunicació té una funció lingüística.

- Funció emotiva o expressiva (emissor): es centra en l'actitud de l'emissor en executar un acte lingüístic, i en provocar algunes emocions.
- Funció conativa (receptor): el missatge necessita al receptor, apel·la cap a ell.
- Funció poètica o estètica (missatge): quan el missatge crida l'atenció sobre la seva pròpia estructura, a través de la forma o el contingut.
- Funció metalingüística (codi): quan el missatge d'alguna manera interroga al codi de la comunicació.
- Funció fàtica (canal): quan el missatge s'orienta cap a la verificació del funcionament dels canals físics i psicològics de la comunicació.
- Funció referencial (context): quan la realitat envolta la situació comunicativa del missatge.

Imatge 1. Model comunicatiu de Jakobson

4.4. Ètica periodística

Un estudi fet per les professores de la Universitat del País Basc, R. M. Martín i M. Amurrio (2003:14), explica les funcions i utilitats del periodista, si aquest està sotmès a la censura i si el clima sociopolític ha canviat la seva manera de treballar. La investigació ha consistit en enquestar periodistes bascos i fer-los preguntes sobre el seu ofici, què en pensen i com l'actualitat els està marcant en la manera de treballar. El resultat que n'obtenen és que els mitjans de comunicació són empreses.

La majoria de periodistes enquestats pensen que el periodisme del seu entorn no és el que ells creuen que hauria de ser, no és fidel als seus ideals, són crítics amb els seus col·legues, però malgrat això neguen un canvi d'actitud per part seva. Molts valoren la rapidesa per sobre el compromís social i creuen que no han de ser mediadors de conflictes, però alhora reconeixen que són l'altaveu del què passa al món i són influenciadors de la opinió pública. Pel que fa a l'autocensura, uns quants confessen que segueixen la línia editorial del mitjà de comunicació on treballen per tal d'evitar problemes dins de l'empresa, uns altres expliquen que s'autocensuren per “deixar al marge les opinions personals”, i per diferenciar del què és opinió amb informació, un tret bàsic del model de periodista com observador neutral. També són conscients que la seva feina influeix i crea una opinió, que exerceixen de portaveus del què passa al nostre voltant i que funcionen com un mecanisme de transmissió del poder.

Malgrat aquestes declaracions, quasi tots els periodistes enquestats destaquen que el periodisme consisteix en informar al públic amb rigor, objectivitat i parcialitat.

4.5. La notícia a la televisió

Hi ha tres tipus de formats diferents per fer una notícia en televisió;

- **Vídeo o peça:** és el format més complet ja que inclou tots els elements, la imatge, el text informatiu o veu en off del locutor, declaracions o fragments d'entrevistes, so ambient,

presentació davant la càmera dels periodistes, infografia, fragments d'imatges i àudio. Aquests vídeos són editats prèviament abans d'emetre's en el telenotícies.

- **Off conductor, vídeos amb càmera:** consta de dues parts; la imatge i l'àudio d'aquesta, i el text informatiu. El text el llegeixen els presentadors o els enviats especials mentre es van veient les imatges, es pot començar veient el presentador o enviat especial llegint el text i de sobte que apareguin les imatges o al revés, es veuen les imatges i sentim la veu en off del presentador o enviat especial i finalment els veiem locutant el text. És un format d'elaboració ràpida i àgil, s'utilitza molt en informacions d'última hora o notícies menys rellevants.

- **Entradeta o intro:** és la introducció que fan els presentadors davant la càmera, és una introducció informativa, on es busca despertar l'interès de l'espectador.

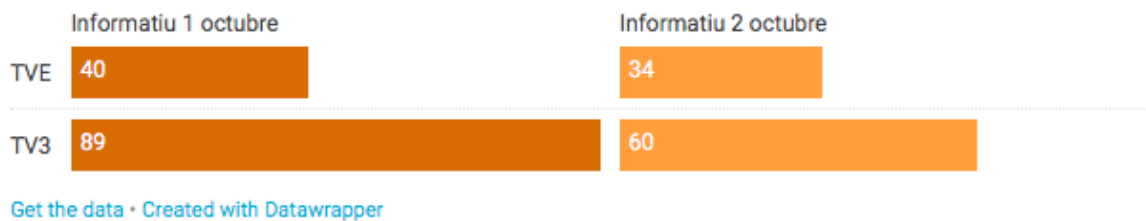
Totes les notícies, ja siguin de premsa, televisió o ràdio, tenen un gènere periodístic. És una manera de classificar la notícia i expressar segons les necessitats i objectius que hi hagi. Segons L. Santamaría (1990) podem establir tres gèneres periodístics; l'informatiu, l'interpretatiu i el d'opinió. En l'**informatiu** trobem la notícia i el reportatge objectiu, i com bé defineix el periodista Álex Grijelmo (1997:31) "És informació tot aquell text periodístic que transmet dades i fets concrets d'interès pel públic al que es dirigeix". En l'**interpretatiu** trobem la crònica i el reportatge en profunditat. Els textos interpretatius són aquells en què el periodista expressa la seva opinió de manera subtil, i és testimoni dels fets que està relatant. I en el **d'opinió** hi ha l'article, ja sigui com a editorial, crítica, etc. En aquest gènere s'exposa directament el punt de vista del periodista tot comentant l'actualitat, expressa la seva opinió sobre els fets ocorreguts.

5. Anàlisi dels informatius

En aquest apartat posarem en pràctica l'anàlisi comparativa qualitativa. A partir de resums, infografies i taules comparatives analitzarem el tipus d'informació que es va donar sobre el Referèndum del passat 1 d'octubre per part de les televisions públiques espanyola i catalana.

En el gràfic següent (Imatge 2) podem veure el percentatge que es va dedicar a parlar del Referèndum en l'informatiu del migdia del diumenge 1 d'octubre i en l'informatiu de la nit del dilluns 2 d'octubre tant a TVE com a TV3.

Informació sobre el Referèndum en els informatius de TVE i TV3 (%)

Imatge 2. Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingues dels informatius de TVE i TV3.

El diumenge 1 d'octubre Televisió Espanyola va dedicar un 40% del total de l'informatiu a parlar del Referèndum i TV3 un 89%, quasi tot el telenotícies. El dilluns 2 d'octubre, TVE va dedicar-hi un 34%, en canvi TV3 un 60%.

5.1. Informatius de TVE i TV3 del diumenge 1 d'octubre del 2017

TVE

La duració total de l'informatiu va ser de 50 minuts, dels quals 21 minuts es van dedicar a parlar del Referèndum celebrat a Catalunya, és a dir un **40%** de la informació. El titular que va marcar l'informatiu va ser **“Desafiament a la llei”**. En total van fer **vuit** notícies

relacionades amb el Referèndum.

Durant l'informatiu va ser notícia; les declaracions de Soraya Sáenz de Santamaría, el col·legi electoral on havia de votar Puigdemont a St. Julià de Ramis on la policia nacional va requisar les urnes i material, les declaracions dels portaveus de Podemos, PSOE i PP des de Madrid, altres col·legis electorals arreu de Catalunya explicant les irregularitats a les que s'estaven sotmetent les votacions, les declaracions de Puigdemont, i finalment testimonis des de les Rambles de Barcelona explicant com s'estava vivint la jornada.

Resum de les notícies relacionades directament amb el Referèndum celebrat;

1. **Declaracions de Soraya Sáenz de Santamaría**, vicepresidenta del Govern, al Palau de la Moncloa negant el Referèndum. Demanant a la Generalitat que acabi amb aquesta "farsa" i que deixi de ser irresponsable, ha defensat la proporcionalitat amb la que han actuat les forces de seguretat de l'Estat i ha condemnat el dia d'avui com a inconstitucional, antidemocràtic i contrari a la convivència.

2. **Col·legi electoral de St. Julià de Ramis** on havia de votar Puigdemont, president de la Generalitat del moment, on es viu una jornada tensa entre policies nacionals i veïns. Declaracions Puigdemont "violència injustificada, desmesurada i irresponsable". Declaracions Zoido, Ministre de l'Interior "la situació a Catalunya ha estat causada per la irresponsabilitat de Puigdemont".

3. Com ha anat la jornada de votació, i **les lleis que s'ha saltat la Generalitat** per poder celebrar el Referèndum com per exemple convocar eleccions 30 dies abans, quan ha de ser de 54 dies o anunciar el cens universal hores abans del Referèndum quan ha de ser dos mesos abans. Declaracions Albiol, Iceta i Colau.

4. **Declaracions Carles Puigdemont** "onada de repressió utilitzant la violència davant aquells que es concentren de manera pacífica", i compareixença Jordi Turull, conseller a la presidència i portaveu de la Generalitat "demanem la dimissió d'Enric Millo, delegat del Govern d'Espanya a Catalunya, i la Generalitat denunciarà les actuacions del Govern

davant la UE”.

5. Seu **Podemos** a Madrid, critiquen Rajoy i demanen el cessament immediat de l'ús de la força.

6. Seu **PSOE** a Madrid, culpen la Generalitat perquè han portat al carrer la política de les institucions posant en perill la convivència. També critiquen Rajoy per la incapacitat de preveure els fets transcorreguts a Catalunya.

7. Seu **PP** a Madrid, creuen que els agents estan actuant de manera proporcional i amb l'únic objectiu de defensar la legalitat. Titllen Puigdemont com a únic culpable, i neguen el Referèndum i esperen tenir el recolzament dels altres partits constitucionals.

8. **Com es viu l'1-O** des de les Rambles de Barcelona, imatges de normalitat a les rambles, turistes passejant. Declaracions de ciutadans barcelonins que ho troben “molt pacífic”, “un diumenge normal”, “nosaltres no anirem a votar, no estem d'acord amb aquesta manera de fer els coses”.

TV3

Aquesta cadena va fer un informatiu especial que va durar 2 hores i 15 minuts, de les quals dues hores les van dedicar a parlar del Referèndum, un **89%** de la informació. El titular amb el que van obrir els informatius va ser “**Violència indiscriminada**”.

Durant les dues hores van emetre un total de **18** notícies relacionades directament amb el Referèndum.

Durant l'especial informatiu va ser notícia; les càrregues policials per part de la policia nacional contra els ciutadans concentrats davant els col·legis electorals, el col·legi electoral de St. Julià de Ramis on havia de votar Puigdemont, la compareixença de Jordi Turull, conseller de la presidència, la reunió del Govern al Palau de la Generalitat, la compareixença de Soraya Sáez de Santamaría al Palau de la Moncloa, les votacions de

Junqueras, Colau, Forcadell, Cuixart, Sànchez i Rovira, l'1-O a les xarxes socials, les declaracions dels portaveus del PP, PSOE i Podemos des de Madrid, el que diu la premsa internacional de la jornada i connexions de corresponsals arreu del món parlant sobre l'1-O.

1. **Col·legi electoral St. Julià de Ramis** on havia de votar Puigdemont, que finalment ho ha fet a Cornellà de Terri. Incidents i aldarulls per poder votar, la policia nacional ha trencat portes buscant les urnes. Declaracions Puigdemont “operació de l’Estat Espanyol contra la repressió de la població que vol exercir el seu dret a votar.” “Violència injustificada contra gent pacíficament concentrada”.

2. **Aldarulls a l’Escola Ramon Llull (Barcelona)**, gent pacíficament esperant per poder votar i la policia nacional esbotzant portes, tirant gent per terra. Ferits atesos pels serveis d’emergències. Declaracions de l’observador internacional Bart Laermans “és molt perillós el que està fent el Govern Espanyol, això no és una democràcia”.

3. Violència contra la gent concentrada davant els col·legis electorals. **Càrregues policials arreu**, un ferit greu amb pilota de goma. Instituts i escoles destrossats. Declaracions d’Enric Millo (delegat del Govern Espanyol a Cataliunya) i Juan Ignancio Zoido (Ministre de l’Interior) “els agents han actuat amb proporcionalitat”. Declaracions de la Magistrada “adoptar totes aquelles mesures que impedeixin la consecució del Referèndum, però sense afectar la normal convivència ciutadana”.

4. **Compareixença Jordi Turull**, conseller de la presidència i portaveu de la Generalitat “demanem la dimissió de Millo.” “Que el Govern aturi la força desproporcionada que no respecta els drets fonamentals”.

5. **Reunió del Govern al Palau de la Generalitat**, tot fent una avaluació de tots els fets que estan passant. El Palau ha estat custodiat per mossos antiavalots.

6. Col·legi on havia de votar Carme Forcadell (Presidenta del Parlament) ha estat desallotjat per la policia nacional. **Declaracions de Carme Forcadell i Jordi Cuixart** (president d'Òmnium Cultural).

7. **Compareixença Soraya Sáenz de Santamaría**, vicepresidenta del Govern Espanyol, al Palau de la Moncloa. “És un referèndum il·legal, on els seus promotors es van saltar totes les normes parlamentàries. La Generalitat s’ha comportat amb una absoluta irresponsabilitat, s’ha demostrat que l’estat democràtic de dret funciona i que té eines perquè les decisions judicials que protegeixen els drets de tots es compleixin”. “L’absoluta irresponsabilitat de la Generalitat ha hagut de ser compensada per la professionalitat de les forces i cossos de seguretat que han complert les ordres de la justícia, actuant amb professionalitat de manera proporcional.”

8. **Jordi Turull** anuncia l’índex d’assistència i critica Sáenz de Santamaría per tenir bones paraules per les forces de l’Estat i cap per les víctimes causades. Anuncia que ja són 337 ferits per la violència policial de l’Estat Espanyol. Denuncia l’agressió que ha patit la consellera d’Ensenyament Clara Ponsatí.

9. **Col·legi electoral de St. Vicenç dels Horts**, on havia de votar Oriol Junqueras, els panys estaven amb silicona, i ha hagut de fer-ho en un altre. Ha agrait les mostres de suport per part dels veïns.

10. **Declaracions d’Ada Colau**, alcaldessa de Barcelona, des d’on ha votat al centre cívic La Sedeta. “Barcelona es troba vulnerada pels drets fonamentals, la ciutat es troba en estat de setge.” “He pogut votar gràcies a la ciutadania.” “Demanem la dimissió de Rajoy.”

11. Col·legi electoral del Palau Robert on han votat Marta Rovira (ERC) i Jordi Sànchez (ANC). **Declaracions portaveus dels altres partits polítics**; Marta Pascal (PdCAT), Marta Rovira (ERC), Núria Gibert (CUP), Xavier Domènech i Albano Dante (En Comú Podem). Condemnen la violència rebuda. Piulades a Twitter per part d’alguns polítics també.

Declaracions d'Iceta (PSC) i Albiol (PP).

12. **Escola Industrial, càrregues policials** contra la gent que estava esperant fora.

13. **Escola Dolors Monserdà de Barcelona, càrregues policials.**

14. **L'1-O a les xarxes socials**, #catalanreferendum es converteix en trendic tòpic mundial.

15. **Crònica dels col·legis electorals arreu de Catalunya**; Terres de l'Ebre, Tarragona, Girona, Catalunya Central, Pirineus, Lleida.

16. **Connexió a Madrid** a les diferents seus dels partits, PSOE, PP, Podemos, declaracions portaveus.

17. **L'1-O a Europa**, recull de la premsa internacional; CNN, Sky News, France 24, Tele Sur, New York Times, The Guardian, Le Monde, Cadena Qatariana, Frankfurter Allgemeine. Ressò de la violència emprada.

18. **Corresponsals TV3 al món**, què diuen els diferents països; Brussel·les (Bèlgica), Londres (Regne Unit), Berlin (Alemanya), París (França), Moscou (Rússia), Washington (Estats Units).

5.1.1. Taules comparatives

Taula 1

En aquesta taula s'analitza la duració que va tenir cada notícia, el tipus de format (off conductor, entradeta o peça), el gènere periodístic (informatiu, interpretatiu o d'opinió) i si es van emetre declaracions de ciutadans.

	NOTÍCIES	DURACIÓ	DECLARACIONS CIUTADANS	TIPUS VÍDEO	GÈNERE PERIODÍSTIC
TVE (40%)	Declaracions Soraya al Palau de la Moncloa	2m45s	No	Off conductor	Informatiu
	Col·legi electoral a St. Julià de Ramis	3m14s	No	Off conductor	Informatiu
	Votacions col·legis i declaracions polítics catalans (PSC, PP, Colau)	3min50s	No	Off conductor	Informatiu
	Declaracions Puigdemont	1min27s	No	Off conductor	Informatiu
	Seu Podemos Madrid	1min	No	Off conductor	Informatiu
	Seu PSOE Madrid	1min17s	No	Off conductor	Informatiu
	Seu PP Madrid	1min22s	No	Off conductor	Informatiu
	1-O a les Rambles	1min13s	Sí	Peça	Interpretatiu
TV3 (89%)	St. Julià de Ramis, violència al col·legi i declaracions Puigdemont	7min43s	No	Peça	Informatiu
	Escola Ramon Llull, declaracions observador	5min45s	Sí	Peça	Informatiu

internacional Bart Laermans				
Violència contra gent concentrada a les seus electorals, declaracions Enric Millo i Zoido	4min45s	Sí	Peça	Informatiu
Compareixença Jordi Turull	2min10s	No	Off conductor	Informatiu
Puigdemont es reuneix amb els membres del Govern	1min30s	No	Off conductor	Informatiu
Declaracions Forcadell i Cuixart als seus col·legis	1min42s	No	Peça	Informatiu
Declaracions Soraya al Palau de la Moncloa	6min	No	Off conductor	Informatiu
Compareixença Turull, índex d'assistència	3min	No	Off conductor	Informatiu
St. Vicenç dels Horts, Junqueras	1min	No	Off conductor	Informatiu
Col·legi la Sedeta, Ada Colau	1min50s	No	Peça	Informatiu
Palau Robert, Marta Rovira i Jordi Sánchez. Declaracions	1min50s	No	Peça	Informatiu

CUP, En Comú Podem, PdCAT. Polítics condemnen violència (Iceta, Iglesias, ...)				
Escola Industrial, votar després d'esperar 8hores i càrregues policials	2min	No	Off conductor	Informatiu
Escola Dolors Monserdà, requisat urnes i violència	1min	Sí	Peça	Informativa
1-O a les xarxes socials #catalanreferendum trendic tòpic mundial	1min	No	Off conductor	Informatiu
Votacions als col·legis arreu de Catalunya	13min	Sí	Peça	Interpretatiu
Portaveus PP, PSOE i Podemos des de Madrid	2min	No	Off conductor	Informatiu
1-O a Europa, notícies d diferents diaris i informatius.	2min	No	Off conductor	Informatiu
Corresponsals al	6min	No	Peça	Informatiu

món; Brussel·les, París, Berlin, Londres, Moscou i Estats Units.				
---	--	--	--	--

Font: elaboració pròpia i informatius TVE i TV3.

Pel que fa a la part tècnica dels informatius, hi ha una clara diferència entre TVE i TV3.

De les 8 notícies que emet TVE relacionades amb el Referèndum, 7 són off conductor (aquelles que estan formades per la part d'imatge i àudio i el text informatiu, que és llegit pels presentadors o enviats especials mentre es van veient les imatges) i 1 és una peça (és el format més complet, inclou la imatge, el text informatiu, declaracions o fragments d'entrevistes, so ambient, presentació davant la càmera dels periodistes, etc.), en canvi a TV3 està més repartit, ja que de les 18 notícies 9 són off conductor i les altres 9 són peces.

A continuació hi ha un exemple gràfic (Imatge 3) del percentatge que van emetre tant TVE com TV3 de declaracions de ciutadans. El percentatge s'ha fet en relació les notícies que van parlar del Referèndum i calculant en quantes d'elles hi havia entrevistes a ciutadans.

Percentatge d'entrevistes a ciutadans (%)

[Get the data](#) • Created with [Datawrapper](#)

Imatge 3. Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingudes dels informatius de TVE i TV3.

Es pot observar com TV3 va emetre més entrevistes i testimonis de ciutadans que TVE, un 10% més. Donar veu a la ciutadania fa que un informatiu sigui més plural i que l'espectador es senti més proper amb aquella informació i converteix la notícia en una peça més completa.

Taula 2

En aquesta taula, es compara la informació entre els informatius de TVE i TV3 sobre una mateixa notícia. Són frases textuais que van dir els mateixos presentadors dels informatius o declaracions de polítics.

	TVE	TV3
Col·legi Sant Julià de Ramis i càrregues policials	<p>“Desallotgen els veïns que estaven esperant per votar, la policia nacional destrossa portes i forcen l’interior per confiscar les urnes.”</p> <p>“Els mossos havien de confiscar el material i precintar el col·legi però s’han limitat a aixecar acte i marxar.” “337 ferits per les càrregues policials i 11 agents ferits.” “70 centres han estat neutralitzats per la policia nacional.”</p>	<p>“Gent concentrada pacíficament davant el col·legi, la policia nacional tirant gent per terra, donant cops de porra, esbotzant les portes per poder entrar al col·legi, on han requisat les urnes i paperetes.” “S’han pogut obrir el 72% dels col·legis arreu de Catalunya.”</p>
Jornada de votació	<p>“Procés lent de votació, llargues cues, gent esperant quasi cinc hores, les meses formades íntegrament per voluntaris”. “Tant et prenien nota del DNI en paper com de forma telemàtica.”</p> <p>“Votacions amb irregularitats, el cens s’ha tancat hores abans de començar la votació, quan s’ha de fer dos mesos abans i es va fer públic el dia de la votació 30 dies</p>	<p>“Violència indiscriminada de la policia espanyola contra la població que vol exercir el seu dret fonamental, votar”. Càrregues policials, aldarulls, ferits per porres, pilotes de goma. “La guàrdia civil i la policia nacional han entrar a col·legis electorals que ja estaven constituïts i han carregat contra la gent que els impedia l’entrada”. Gent</p>

	abans, en lloc de 54 com diu la llei orgànica electoral”. “S’ha pogut veure gent votant en urnes al carrer sense cap tipus de control, una diputada de la CUP ha obert casa seva com a centre de votació”.	concentrada pacíficament per poder exercir el seu dret a votar. Declaracions de Bart Laermans, observador internacional “Molt perillós el que està fent el Govern Espanyol, això no és una democràcia”.
Com es viu l’1-O al carrer	Declaracions de ciutadans: “Un diumenge normal, molt pacífic, fins ara no hem vist cap aldarull”. “Nosaltres no anirem a votar, no compartim aquesta manera de fer els coses”. “Han complicat la vida tant des de Madrid com des de Barcelona”.	Declaracions de ciutadans: “M’han agafat i m’han tirat a terra”. “Han entrat per la força, han estomacat a gent gran, estirant dels cabells, donant cops de porra”. “Des de l’època de la dictadura que no vivia una cosa així i em pensava que no ho tornaria a viure”.

Font: elaboració pròpia i informatius TVE i TV3.

5.1.2. Diferències

Malgrat les dues cadenes coincideixen amb la majoria de temes tractats durant els seus informatius, hi ha algunes diferències.

Per començar TVE encapçala l’informatiu amb el titular “Desafiament a la llei”. Amb aquest titular ens estan dient que Catalunya s’ha saltat les normes, que no segueix les lleis que hi ha a Espanya, estan situant l’acció del Referèndum a la part il·legal. En canvi TV3 obre el telenotícies amb el titular “violència indiscriminada”. Aquesta cadena dona més importància a la violència que hi ha hagut al carrer que no al fet de celebrar un Referèndum. Carrega contra els agents de la policia nacional i la guàrdia civil. Amb el titular denuncien les càrregues policials que hi ha hagut en els col·legis electorals.

Un altre dels titulars que utilitza TV3 és el de “1-O: votar davant la repressió”, aquest titular força interpretatiu ens parla directament de la repressió per part d’Espanya cap a

Catalunya en una jornada de votació, que segons TV3 s'entén com a legal. Amb la paraula "repressió" la cadena pública catalana deixa clar que el Govern espanyol els està intentant impedir votar de males maneres. I aquesta paraula ens porta a l'època del franquisme, quan hi havia una repressió pel Govern franquista cap a la ciutadania. TV3 amb aquest segon titular posa a la part dolenta de la "pel·lícula" el Govern espanyol.

A TVE en cap moment es parla de violència injustificada i les imatges que acompanyen algunes de les escenes "d'aldarulls" són ben diferents de les de TV3, per exemple quan surt un policia nacional ajudant a baixar un nen de les espatlles del seu pare o com entre dos policies nacionals agafen un ciutadà pels peus i braços sense violència. En canvi TV3 parla pròpiament de càrregues policials i les imatges són ben explícites; policies nacionals donant cops de porra sense discriminació, tirant per les escales a gent, empentant i arrossegant gent sense cap cura. Una altra diferència és quan TVE explica les irregularitats en les que s'ha celebrat el Referèndum; s'ha convocat amb menys temps del que diu la llei, el cens universal s'han anunciat una hora abans de començar les votacions quan la llei diu que s'ha de fer dos mesos abans, s'ha vist gent votant en urnes al carrer sense cap tipus de control, i transportant urnes pel carrer mentre se'ls queien totes les paperetes de dins i tornant-les a col·locar sense cap control. En canvi a TV3 en cap moment s'explica les irregularitats en les que s'ha fet la consulta. TV3 parla dels problemes informàtics que hi ha per poder votar, i TVE comenta que hi ha llargues cues i irregularitats en la manera de votar.

Les úniques declaracions de ciutadans per part de TVE durant tot l'informatiu del migdia del diumenge 1 d'octubre són de turistes i barcelonins passejant per les Rambles, on expliquen que "està sent un dia molt normal" i també "un dia molt pacífic", no hi ha cap declaració de ciutadans en els col·legis electorals. TV3 entrevista testimonis en els col·legis electorals, també fa una crònica més amplia del dia, on apareixen col·legis d'arreu de Catalunya com Manresa, Sarral, Amposta, Guils de Cerdanya, Reus, Girona, Tarragona, la Vall d'Aran o l'Hospitalet de Llobregat. També amplia fronteres més enllà; connecta amb corresponents d'arreu del món, Brussel·les, Londres, Washington, etc., mostrant el ressò que se'n fan els diaris internacionals i què diuen els xarxes socials. TVE en cap moment

informa de l'índex d'assistència ni participació, TV3 sí que ho fa en la compareixença de Jordi Turull, conseller de la presidència i portaveu del Govern.

Tant TV3 com TVE coincideixen amb el nombre de ferits per les càrregues policials, tot i que TVE afegeix que hi ha hagut 11 agents de la policia nacional ferits, cosa que TV3 no diu en cap moment.

TV3 quan parla de la jornada de votacions, ofereix unes declaracions d'un expert en eleccions internacionals, per tal que el discurs de les càrregues policials es vegi des d'un punt de vista extern i objectiu i no només del que es parla a peu de carrer per part dels periodistes i ciutadans.

5.1.3. Paraules més utilitzades

A través de la transcripció de les entradetes dels informatius de TVE i TV3 del diumenge 1 d'octubre del 2017, s'han creat unes infografies (Imatge 4 i 5) on apareixen les paraules més utilitzades (les més grans) pels presentadors i les menys (les més petites). La transcripció s'ha fet només de l'entradeta dels informatius, que són els primers minuts d'obertura on relaten de manera resumida les notícies més destacades que aniran explicant al llarg de l'informatiu.

TVE i TV3 coincideixen amb algunes paraules, però no amb totes, fet que marca una diferència en la narració de tot el que va passar.

A TVE les paraules més utilitzades són "col·legi", "votació", "govern", "generalitat", "guàrdia civil" i "agents", en canvi a TV3 són "policia", "votar", "govern espanyol", "guàrdia civil", "violència" i "exercir". La principal diferència és que TV3 ja parla de violència i TVE no. Una altra diferència és que a la infografia de TV3 surt la paraula "exercir" i a TVE no. Entenem que TV3 parla "d'exercir el dret a vot", paraules amb connotacions positives respecte la consulta del Referèndum. A TVE en canvi les paraules més utilitzades en l'entradeta són neutres i no ens aporten cap informació addicional.

5.2. Informatius de TVE i TV3 de dilluns 2 d'octubre del 2017

TVE

La duració total de l'informatiu va ser d'una hora i quatre minuts, dels quals 22 minuts es van dedicar a parlar del Referèndum celebrat a Catalunya, és a dir un **34%** de la informació. El titular que va marcar l'informatiu va seguir sent "**Desafiament a la llei**". Es van emetre un total de **9** notícies, de les quals hi havia corresponsal a **7**. Durant l'informatiu va ser notícia; declaracions de Carles Puigdemont des del Palau de la Generalitat resumint el dia d'ahir, la reunió de Mariano Rajoy amb Albert Rivera i Pedro Sánchez al Palau de la Moncloa, declaracions portaveus d'altres partits polítics com Podemos, Ciutadans, PSOE i PNV, els resultats del Referèndum, les denúncies per la inacció dels Mossos d'Esquadra, les càrregues policials, concentracions per protestar contra l'actuació policial durant les votacions, l'abandonament dels hotels on s'allotjaven els guàrdies civils a Calella i el recolzament europeu a Rajoy.

1. **Compareixença de Carles Puigdemont** al Palau de la Generalitat, "el resultat és vinculant, i el Parlament aplicarà la Llei del Referèndum", "La Unió Europea no pot mirar cap una altra banda (referint-se a les càrregues policials), exigim al Ministeri de l'Interior que retiri els agents desplaçats a Catalunya i estem disposats a una mediació".

2. **Reunió de Mariano Rajoy amb Pedro Sánchez i Albert Rivera.** Possible aplicació de l'article 155. Declaracions de Méndez de Vigo (portaveu del Govern Espanyol). Rajoy promet buscar solucions dins el marc legal.

3. **Portaveus partits polítics espanyols.** PSOE; que obri negociació amb Puigdemont, necessitat de diàleg i proposa a Rajoy establir ronda de converses amb totes les forces parlamentàries. Ciutadans; demana activar el 155 i convocar eleccions. Podemos; demana

la renúncia de Rajoy. PNV; demana diàleg i un Referèndum legal i pactat.

4. **Escrutini** segons la Generalitat. Irregularitats durant les votacions.

5. **Denúncies per la inacció dels Mossos d'Esquadra**. Nou causes contra els Mossos per desobediència, tres contra la Generalitat per ús de dades personals i 5 causes obertes per la intervenció de la Guàrdia Civil i Policia Nacional.

6. **Càrregues policials** contra les persones concentrades per votar.

7. **Actuacions de les forces de seguretat de l'Estat**. 893 ciutadans ferits, protestes d'estudiants i ciutadans. Ministre de l'Interior defensa la seva actuació i xifra de 431 els agents ferits. PSOE diu que la violència era evitable, Ciutadans lamenta les imatges de la violència dels policies, però també la de ciutadans contra policies. Veïns de Calella es concentren per fer fora els agents allotjats.

8. La **Guàrdia Civil ha hagut d'abandonar els hotels** on estaven allotjats.

9. **Alemanya, França, Itàlia i Holanda mostren el recolzament a Rajoy**, demanen diàleg i que la violència no pot ser cap instrument en política. Eslovènia, Bèlgica, Finlàndia i Lituània mostren preocupació per les imatges de les càrregues policials.

TV3

Aquesta cadena va fer un informatiu que va durar una hora i sis minuts, 40 minuts dels quals es van dedicar a parlar del Referèndum, un **60%** de la informació. El titular amb el que van obrir els informatius va ser "**1-O: les conseqüències**".

Durant l'informatiu es van emetre un total de **21** notícies, de les quals hi havia **7** amb corresponçal al lloc dels fets.

Van ser notícia; les declaracions de Carles Puigdemont des del Palau de la Generalitat avaluant el dia d'ahir, la reunió de Mariano Rajoy amb Pedro Sánchez i Albert Rivera, la roda de premsa relacionada amb els fets transcorreguts a Catalunya del portaveu de la comissió europea i el tractament de les càrregues policials al ple del Parlament Europeu, el recolzament de Emmanuel Macron a Rajoy, minuts de silenci d'institucions arreu de Catalunya per condemnar les càrregues policials, protestes a Barcelona davant la prefectura de la policia, la vaga convocada del 3-O per la Taula per la Democràcia, concentracions davant col·legis electorals per protestar contra les càrregues policials, el món de la cultura se suma a la vaga del 3-O, testimonis de diferents ferits per les càrregues policials, declaració ministre Interior (Zoido) anunciant els policies ferits, els llocs estratègics on va actuar la policia nacional, testimoni de les càrregues policials a Girona des de la GoPro d'un guàrdia civil, abandonament dels guàrdies civils dels hotels de Calella i enfrontament amb els veïns, concentracions de protesta contra l'actuació policial arreu de Catalunya, fotografia publicada a un perfil de Facebook en suport de la policia, actuació dura de la policia nacional a Aiguaviva, una població de menys de mil habitants, desperfectes a escoles després de les actuacions de les càrregues policials, caiguda borsa espanyola, conclusions dels disset experts internacionals que van supervisar la jornada del Referèndum.

1. Rebuda entre aplaudiments de Junqueras, Turull i Puigdemont. **Declaracions Puigdemont** “la UE no pot mirar cap una altra banda, aquest Referèndum és vinculant”. El Parlament ha de declarar la independència dos dies després de les votacions.

2. Palau de la Moncloa, **reunió de Rajoy amb Sánchez i Rivera**. El PSOE exigirà responsabilitat per les càrregues policials, mentre que Ciutadans demana activar l'article 155 i convocar eleccions.

3. Roda de premsa del portaveu (Margaritis Schinas) de la **Comissió Europea** sobre les càrregues policials, “és un tema intern d'Espanya” i ha aclarit que ha estat un Referèndum il·legal. El tractament de les càrregues policials al ple del Parlament europeu, no hi ha

hagut condemna específica. Alt comissionat de l'ONU pels Drets Humans demana investigar l'actuació de la policia espanyola.

4. **Emmanuel Macron recolza Rajoy**, a favor de la unitat i la integritat.

5. Aturada d'institucions a les 12h per **condemnar les càrregues policials**. Marxa en silenci d'estudiants per la protesta de la violència policial i contra els atacs de la llibertat d'expressió.

6. **Protestes davant prefectura de la policia**, recriminen l'actuació policial.

7. La Taula per la Democràcia convoquen **vaga 3-O**.

8. ANC, Òmnium, UGT i CCOO **demanen concentració davant col·legis electorals** que van patir danys per la policia.

9. El **món de la cultura se suma a la vaga del 3-O**.

10. **Denúncia de la violència policial** per les xarxes socials. Contradiccions entre la roda de premsa del sindicat de policies del 28 de setembre i l'actuació de l'1-O. Declaracions advocats experts en Drets Humans, condemnen la violència.

11. **Testimonis de diferents ferits** per càrregues policials.

12. Declaracions Ministre de l'Interior sobre els policies ferits, **denuncien la violència de ciutadans contra agents policia**.

13. **Suposat criteri pel qual en algunes ciutats i pobles hi havia policia i en d'altres**, els llocs on votaven les primeres autoritats.

14. **Gravacions des de la GoPro d'un Guàrdia Civil** a Girona i violència efectuada.
15. Dos hotels de **Calella fan fora els Guàrdies Civils** allotjats. Confrontacions amb els veïns.
16. **Concentracions de protesta contra l'actuació policial arreu de Catalunya**. A Lleida reclamen la dimissió del seu alcalde.
17. **Fotografia publicada a un perfil de Facebook en suport a la policia**. "Orgullosos de vosaltres i amb la satisfacció del deure complert".
18. **Dura actuació policial a Aiguaviva**, un poble de menys de 1.000 habitants.
19. Desperfectes a les escoles després de les actuacions policials. Ensenyament xifra amb 314.000€.
20. **Borsa espanyola**, Banc Sabadell i CaixaBank tenen pèrdues al voltant del 4,5%.
21. **Disset experts en eleccions internacional van supervisar la jornada de votacions** i fan públiques les seves conclusions.

5.2.1. Taules comparatives

Taula 1

En aquesta taula s'analitza la duració que va tenir cada notícia, el tipus de format (off conductor, entradeta o peça), el gènere periodístic (informatiu, interpretatiu o d'opinió) i si es van emetre declaracions de ciutadans.

	NOTÍCIA	DURACIÓ	DECLARACIONS CIUTADANS	TIPUS VÍDEOS	GÈNERE PERIODÍSTIC
TVE (34%)	Declaracions Carles Puigdemont	1min33	No	Off conductor	Informatiu
	Palau Moncloa, reunió Rajoy amb Sánchez i Rivera	1min30	No	Off conductor	Informatiu
	Seus PSOE, Ciutadans, PNV i Podemos, declaracions portaveus	3min40s	No	Off conductor	Informatiu
	Resultats finals Referèndum, denúncies per irregularitats amb les votacions	2min25s	No	Off conductor	Informatiu
	Denúncies per la inacció dels mossos	1min50s	No	Off conductor	Informatiu
	Càrregues policials	20s	No	Entradeta	Informatiu
	Denúncies contra l'actuació de la	3min	No	Off conductor	Informatiu

	policia nacional i guàrdia civil, ferits i declaracions PSOE, Ciutadans i PP en referència la violència.				
	Abandonament dels hotels de Calella per part dels policies allotjats	1min30s	No	Off conductor	Informatiu
	Reaccions Alemanya, França, Itàlia i Holanda, recolzament internacional	2min30s	No	Off conductor	Informatiu
TV3 (60%)	Palau Generalitat, declaracions Puigdemont	2min50s	No	Off conductor	Informatiu
	Reunió de Rajoy amb Sánchez i Rivera	2min10s	No	Off conductor	Informatiu
	Parlament europeu, roda	4min20s	No	Off conductor	Informatiu

de premsa portaveu comissió europea				
Recolzament d'Emmanuel Macron a Rajoy	1min15s	No	Off conductor	Informatiu
Aturada institucions (Ajuntament, Generalitat, ...) per condemnar càrregues policials. Marxa en silenci d'estudiants	2min	Sí	Peça	Informatiu
Protestes davant prefectura de la policia (Via Laietana)	1min30s	No	Off conductor	Informatiu
La Taula per la Democràcia convoca vaga 3-O	2min	No	Off conductor	Informatiu
Crida de l'ANC, Òmnium, UGT	30s	No	Off conductor	Informatiu

i CCOO per concentrar-se davant col·legis que van ser atacats per la policia nacional i guàrdia civil				
Món de la cultura se suma a la vaga del 3 d'octubre	30s	No	Off conductor	Informatiu
Testimonis de diferents ferits per càrregues policials	6min20s	Sí	Peça	Interpretatiu
Declaracions Ministre Interior sobre ferits i actuació policia nacional	1min30s	No	Off conductor	Informatiu
Criteri de la presència de policia nacional en pobles i ciutats durant l'1-O	1min30s	No	Off conductor	Interpretatiu
Imatges d'una GoPro d'un	3min30s	No	Off conductor	Informatiu

guàrdia civil en les càrregues policials a Girona. Denúncia de l'alcalde				
Dos hotels fan fora guàrdies civils que estaven allotjats	4min10s	Sí	Peça	Informatiu
Concentracions de protesta arreu de Catalunya contra l'actuació policial de l'1-O	30s	No	Off conductor	Informatiu
Fotografia publicada a Facebook per part d'un grup de suport a la policia	30s	No	Off conductor	Informatiu
Conseqüències de les càrregues policials a Aiguaviva	1min	Sí	Peça	Informatiu

Desperfectes escoles l'endemà de les actuacions policials	2min	Sí	Peça	Informatiu
Caiguda borsa espanyola	30s	No	Off conductor	Informatiu
Conclusions d'experts en eleccions internacionals després de la consulta de l'1- O	50s	No	Off conductor	Informatiu

Font: elaboració pròpia i informatius TVE i TV3.

Pel que fa a la part tècnica dels informatius, hi ha una clara diferència entre TVE i TV3.

De les 9 notícies que emet TVE relacionades amb el Referèndum, totes són off conductor (aquelles que estan formades per la part d'imatge i àudio i el text informatiu, que és llegit pels presentadors o enviats especials mentre es van veient les imatges), en canvi a TV3 de les 21 notícies emeses, 15 són un off conductor i 6 són peces.

A continuació hi ha un exemple gràfic (Imatge 6) del percentatge que van emetre tant TVE com TV3 de declaracions de ciutadans.

Percentatge d'entrevistes a ciutadans (%)

[Get the data](#) · Created with [Datawrapper](#)

Imatge 6. Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingudes dels informatius de TVE i

TV3.

En aquesta gràfica dels informatius de la nit del dilluns 2 d'octubre, podem veure una clara diferència entre TVE i TV3, ja que la cadena pública espanyola no va emetre cap entrevista a ciutadans, en canvi TV3 va oferir-ne un 22,3% de totes les notícies relacionades amb la consulta. Aquest percentatge està basat en el nombre total de notícies que van emetre parlant del Referèndum i en quantes d'elles hi havia entrevistes a ciutadans.

Taula 2

En aquesta taula, es compara la informació entre els informatius de TVE i TV3 sobre una mateixa notícia. Són frases textuais que van dir els mateixos presentadors o declaracions de polítics.

	TVE	TV3
Ferits	<p>“Segons la Generalitat 893 ferits, i segons Interior 431 agents ferits”. “Zoido, Ministre de l’Interior ha lamentat que hi hagi ciutadans i agents ferits i ha defensat l’actuació policial”.</p> <p>Declaracions del PP “una autèntica manipulació, igual que els 800 ferits, tot una gran farsa”.</p>	<p>“El Ministeri de l’interior xifra amb 431 policies ferits, tot i que al matí el Ministre de l’Interior parlava de 39 agents ferits”. Declaracions de Zoido “Hi ha hagut més violència per part dels ciutadans que volien votar contra els agents que no pas al revés”.</p> <p>Ministre de Justícia, Catalá, “L’actuació de la policia ha estat exemplar, i mantindrem els agents a Catalunya mentre sigui necessari per garantir l’estat de dret”.</p>
Denúncies	<p>“Denúncies de ciutadans que van poder votar varies vegades”. “Irregularitats en les votacions”. “Onze jutjats catalans investiguen els fets,</p>	<p>“L’alt comissionat de l’ONU pels Drets Humans ha demanat al Govern Espanyol investigar l’actuació de la policia nacional.” “Vexacions sexuals a més d’una noia a l’Institut Pau Claris</p>

	<p>nou causes obertes contra els mossos per desobediència, per inacció i passivitat a l'hora de complir l'ordre judicial contra el Referèndum, tres causes contra la Generalitat per l'ús de dades personals i cinc causes obertes per la intervenció de la guàrdia civil i la policia nacional". "S'han denunciat les fores de seguretat de l'estat pels aldarulls".</p>	<p>de Barcelona per part dels agents de la policia nacional". "L'alcalde de Girona ha anunciat que presentarà una querella per la violència que van exercir els policies i demana la dimissió del delegat del Govern espanyol a Catalunya, Enric Millo, i la retirada dels agents". "Concentracions arreu de Catalunya per denunciar la violència exercida".</p>
<p>Ressò internacional</p>	<p>"Alemanya, França, Itàlia i Holanda mostren recolzament a Rajoy, demanen diàleg i que la violència no pot ser cap instruments en política". "El Referèndum és il·legal i que si Catalunya s'independitzés sortiria automàticament de la UE". "França, Alemanya i Holanda aposten per la legalitat, i Eslovènia, Bèlgica, Finlàndia i Lituània mostren preocupació per els imatges de violència i demanen diàleg".</p>	<p>"Les càrregues policials per primer cop es debatran al ple del Parlament Europeu, tot i que per part de la Comissió europea no hi ha hagut condemna específica". "L'alt comissionat de l'ONU pels drets humans ha demanat al Govern espanyol investigar l'actuació policial." "Emmanuel Macron, dona recolzament a Espanya, està a favor de la unitat i la integritat". Declaracions d'Helena Catt, experta en eleccions internacionals que va supervisar la jornada del Referèndum "Malgrat els enormes obstacles i la por, vam veure persistència en l'esforç de votar, incloent-hi una gran participació. El procés ha de ser respectat".</p>

Font: elaboració pròpia i informatius TVE i TV3.

5.2.2.Diferències

En aquest informatiu, TVE i TV3 coincideixen en algunes notícies com en les declaracions i valoració de Puigdemont l'endemà de les votacions, les reunions de Rajoy amb Rivera i Sánchez o el ressò internacional d'alguns països de la Unió Europea. Malgrat això podem observar com una mateixa notícia s'explica de punts de vista diferents o s'omet informació.

TVE torna a explicar les irregularitats de les votacions, cosa que TV3 no explica en cap moment. TVE a part de parlar dels ciutadans ferits per les càrregues policials, també xifra el nombre d'agents ferits, elevat a 431. TV3 qüestiona l'augment d'agents ferits en un sol dia, ja que en unes declaracions per part del Ministre de l'Interior la xifra d'agents ferits al matí era mínima, en canvi al vespre augmenta considerablement (en més de 300). TV3 parla de les concentracions, protestes i minuts de silenci que s'han fet arreu de Catalunya, tant per part d'institucions com de ciutadans, per condemnar la violència de diumenge, i explica la vaga proposada pel 3 d'octubre, TVE tan sols fa una lleugera referència a les protestes dels estudiants. TV3 parla dels desperfectes i milers d'euros que es necessitaran per reparar les destrosses causades pels agents de la policia a escoles i centres, en canvi TVE no en parla. TVE fa una peça informativa destinada a explicar les denúncies que han rebut els Mossos d'Esquadra per la seva inacció durant la jornada de l'1 d'octubre i també les denúncies de ciutadans que han votat amb irregularitats, ensenyen imatges (procedents de les xarxes socials) on apareixen les mateixes persones votant a diferents col·legis, i TV3 es limita a explicar les denúncies per part de ciutadans cap als agents de la policia nacional per la violència emprada el diumenge. Tant TVE com TV3 parlen del ressò internacional de l'1-O; TVE parla del suport a Rajoy per part d'Holanda, França, Itàlia i Alemanya, tot i que deixen clar que la violència no pot ser mai cap eina, TV3 parla també del suport europeu que té Rajoy, concretament parla del recolzament d'Emmanuel Macron i afegeix que l'alt comissionat de l'ONU pels Drets Humans investigarà les càrregues policials durant l'1-O, i parla de les conclusions que van extreure disset experts en eleccions internacional que van presenciar la jornada de votació.

Al parlar dels resultats finals del Referèndum, TVE compara la participació de l'1-O amb la del 9-N, ja que la consulta celebrada el 9 de novembre del 2014 va tenir més participació que aquesta, en canvi TV3 no fa cap comparació.

5.2.3. Paraules més utilitzades

Informatiu del 2 d'octubre del 2017

A través de la transcripció de les entradetes dels informatius de TVE i TV3 del dilluns 2 d'octubre del 2017, s'han creat unes infografies on apareixen les paraules més utilitzades (les més grans) pels presentadors i les menys (les més petites). La transcripció s'ha fet només de l'entradeta dels informatius, que són els primers minuts d'obertura on relaten de manera resumida les notícies més destacades que aniran explicant al llarg de l'informatiu.

TVE i TV3 coincideixen amb algunes paraules, però no amb totes, fet que marca una diferència en la narració de tot el que va passar.

A TVE les paraules més utilitzades són “Catalunya”, “denúncies”, “Mariano Rajoy”, “Generalitat”, “ferits” i “president”, en canvi a TV3 són “Catalunya”, “veïns”, “Carles Puigdemont”, “aturada”, i “agents”.

Analitzant les paraules més utilitzades durant l'entradeta i contextualitzant-les amb l'informatiu, podem concloure que TVE va donar més importància a les denúncies fetes contra Mossos d'Esquadra i Policia nacional, va parlar dels ferits, tant dels ciutadans com dels agents i va donar un protagonisme a Mariano Rajoy. En canvi per part de TV3 podem concloure que es va parlar de l'aturada prevista per part d'entitats, dels veïns de Calella que es manifestaven per fer fora els agents de seguretat, i també li donava més protagonisme a Puigdemont, diferència notòria amb TVE que li donava més a Rajoy.

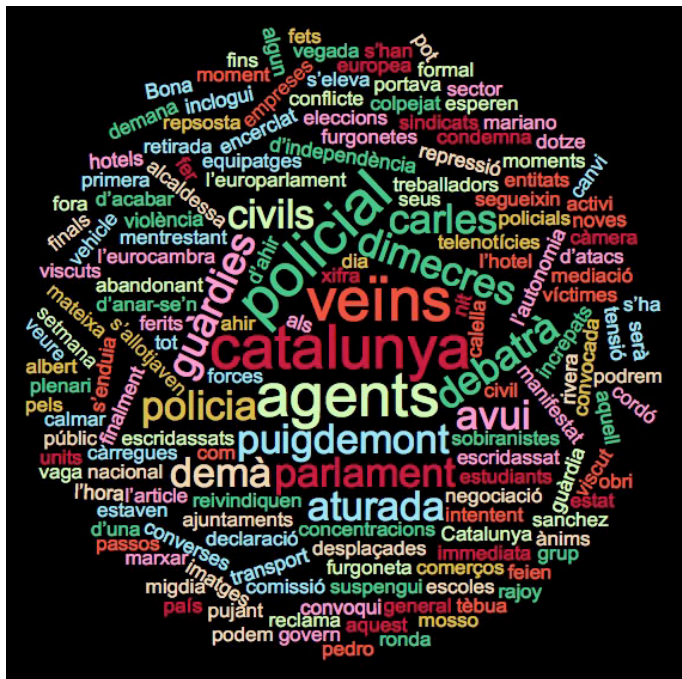
TVE

Imatge 7. Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingudes dels informatius de TVE i

TV3.

TV3

Imatge 8. Gràfic d'elaboració pròpia a partir de dades obtingudes dels informatius de TVE i

TV3.

Taula comparativa de les paraules utilitzades per TVE i TV3

En aquesta taula hem comparat les diferents paraules que utilitzen tan TVE i TV3 per referir-se al mateix concepte.

TVE	TV3
Referèndum il·legal	Referèndum vinculant / Referèndum
Catalunya	Poble català / País
Espanya	L'Estat espanyol
El Govern (referint-se a l'espanyol)	Govern espanyol
Cossos i forces de seguretat de l'Estat	Policia espanyola
El Govern català	El Govern (català)

Font: elaboració pròpia i informatius TVE i TV3.

Observant aquesta taula podem dir a cop d'ull que cada cadena se situa en una posició ben diferent pel que fa al relat de la consulta de l'u d'octubre; el punt que les situa cada una a una banda és com s'hi refereixen. TVE parlarà sempre de “Referèndum il·legal”, posant èmfasi en l'adjectiu negatiu, i deixant clar en els informatius que s'han saltat les normes i han fet una cosa mal feta. En canvi TV3 utilitzarà sempre la paraula “Referèndum” i algun cop l'acompanyarà “vinculant”, fet que ens porta a veure que no és il·legal i que hi estan a favor.

A l'hora de referir-se a Espanya i Catalunya, veiem una diferència clara entre TVE i TV3, que ens porta a veure el punt de vista des del qual se situa cada cadena. Segons el *sentiment analysis* podem dir que TVE utilitza paraules neutres al referir-se a “Espanya” i “Catalunya”, en canvi TV3 no se situa de manera neutre, sinó que parla des d'una vessant més subjectiva a l'anomenar Catalunya “país” o també “poble català”. I també ho podem veure a l'anomenar “l'Estat espanyol” per referir-se a Espanya, com alguna cosa que no pertany a Catalunya.

Podem corroborar els diferents punts de vista de cada cadena a l'hora de parlar del Govern català, TV3 parla des d'un punt de vista intern dins de Catalunya i en canvi TVE se situa fora, des del punt de vista espanyol, TVE s'hi refereix com a Govern català, per deixar clar que no és el Govern (espanyol), en canvi TV3 s'hi refereix com a Govern, donant a entendre que és el "nostre, el català", i quan s'hi refereix a l'espanyol, ho especifica, per diferenciar-lo. Tot al contrari que TVE.

Una altra clara diferència entre TVE i TV3 és a l'hora de parlar dels principals representants de Catalunya i Espanya, TVE parlarà sempre de "el president Mariano Rajoy", en canvi TV3 ho especificarà dient "el president espanyol Mariano Rajoy", deixant clar que és el d'Espanya, ja que per TV3 el "president" és Carles Puigdemont.

Partint d'aquests dos exemples citats anteriorment, podem arribar a la conclusió que TV3 ens explicarà la situació de l'1-O des de dins, com a implicada i testimoni en primera persona de tot el que passa, en canvi TVE ho explica des d'un punt de vista extern, explicant uns fets que no els afecta directament. Com a televisió pública espanyola no poden parlar des d'un punt de vista intern, ja que representen a tots els espanyols i no es poden identificar amb una minoria, en aquest cas amb Catalunya. En canvi TV3 sí que se sent identificada, i amb la necessitat d'explicar tots els fets amb la màxima precisió i proximitat, per això per exemple el diumenge 1 d'octubre fa un especial informatiu.

6. Conclusions

Després de fer l'anàlisi comparativa qualitativa entre les dues cadenes públiques, es pot observar a grans trets que cada una té una línia editorial ben diferent, malgrat les dues televisions siguin públiques i hagin de seguir una objectivitat, i pluralitat pel que fa a la informació. Cada televisió explica la informació des del seu punt de vista tot creant una subjectivitat camuflada.

TV3 va fer un especial informatiu el diumenge 1 d'octubre, partint d'aquesta dada, res serà objectiu ni s'explicarà des d'un punt de vista extern als espectadors. Entenem però que TV3 és la televisió pública de Catalunya i l'encarregada de transmetre tots els fets de l'1-O, i inevitablement es posarà al costat del que passi a la majoria de ciutadans de Catalunya. TVE a diferència de TV3 relata els fets des d'un punt de vista extern, camuflant la ideologia del govern espanyol, ja que tota la informació relatada anirà recolzada del que diuen les lleis i la Constitució; Referèndum il·legal, lleis que es salta la Generalitat i irregularitats durant la votació.

TVE se situa al costat de la ideologia del Govern espanyol del moment (durant el Referèndum era el Partit Popular), i TV3 a la del Govern de la Generalitat (en aquell moment Junts pel Sí). Aquesta conclusió es pot veure en el tipus d'informació que dona cada cadena sobre els fets de l'1-O. TV3 en tot moment parla com a afectada, defensant el dret a votar, com a dret fonamental. Parla de "president" i "govern" referint-se al català, sense necessitat d'especificar-ho perquè es sobreentén. TV3 denuncia l'actuació violenta per part de la policia nacional i la guàrdia civil (són agents espanyols) durant les votacions contra la gent que es concentrava pacíficament davant els col·legis electorals. En canvi TVE deixa ben clar des d'un principi que la Generalitat ha convocat un Referèndum il·legal, i que les actuacions de la policia nacional i la guàrdia civil es limiten a seguir les ordres del Govern.

Al cap i a la fi, tots els espectadors sabem que cap de les dues televisions és parcial i objectiva, ja que depenent de la informació que vols o dels teus ideals polítics, et deixaràs informar per una o bé l'altre. Si t'informes amb els informatius de Televisió Espanyola, sabràs que s'ha convocat un Referèndum il·legal, que Rajoy té quasi tot el suport europeu, que la Generalitat s'ha saltat la Constitució espanyola i que hi ha hagut tant agents ferits com ciutadans.

I si t'informes amb els informatius de Televisió de Catalunya, sabràs que hi ha hagut càrregues policials per part de la guàrdia civil i policia nacional que volien impedir el dret a votar, que malgrat tot hi ha hagut una alta participació, que Europa ha condemnat la violència exercida per part dels agents, que hi ha hagut quasi mil ferits i que ha sigut una

jornada de repressió.

Així doncs, malgrat les televisions (concretament aquestes dues) portin l'adjectiu de "pública", sempre estaran al servei dels qui governen, i deixaran percebre la ideologia.

Partint d'aquesta conclusió trobem unes paraules del periodista Antoni Bassas, que explica al seu llibre *Bon dia, són les vuit!* que la informació i la opinió del periodista aniran sempre de la mà. (Bassas, 2018:238-239) "Vostès deuen haver sentit que no es pot barrejar informació i opinió. Doncs que no els confonguin, perquè un periodista comença a opinar molt abans de col·locar un adjectiu en el redactat d'una notícia. (...) Digue'm quina portada fas i et diré quina mena de diari ets. De manera que un mitjà és, fonamentalment, un punt de vista editorial. (...) En una època en què tothom ja sap què ha passat, el factor que decanta l'audiència, més que el que es diu és com i qui ho diu. Per això, en un context de competència, els mitjans públics no poden renunciar a la funció interpretativa de la realitat".

Durant el temps de la documentació i investigació d'aquest treball, hi ha hagut certes limitacions, des d'un principi es podia percebre que no hi havia un mitjà de comunicació neutre, per tant ja s'intuïa una diferència informativa, cada una explicada des del seu punt de vista. La diferència entre la cobertura informativa que s'ha fet tant per part de TV3 com TVE sobre el Referèndum era molt notable, ja que partíem de la comparació d'un informatiu normal (TVE) a un informatiu especial de llarga durada (TV3).

Aquest treball d'investigació és una petita mostra de la comparació d'un fet entre dues televisions públiques d'un mateix país. Però es podria anar més enllà i seguir amb la línia d'investigació i comparar la informació que es dona d'aquest fet en altres televisions públiques europees com la BBC. Seria interessant veure quin "punt de vista" agafa una televisió totalment externa a uns fets polítics que aparentment no els incumbeixen.

Partint de la idea de la dissertació es podria seguir analitzant el "procés català" i comparant els diferents fets que han passat, i de quina manera ho han anat informat TVE i TV3, i seguir comparant la informació donada, ja que de ben segur cada cadena ho explica des del

seu punt de vista.

Investigant sobre l'anàlisi informatiu d'un cas polític (en aquest cas la celebració d'un Referèndum) entre dues televisions públiques he trobat altres investigacions que segueixen la línia d'aquesta dissertació. Un treball que analitza el tractament informatiu de la premsa espanyola i catalana de la corrupció dels Pujol a Catalunya, tot comparant els diaris ABC, El País, el Periódico de Catalunya i La Vanguardia. I un altre treball d'investigació que parla de la "Manipulació informativa del 'Cas Bárcenas' a TVE". Comparar les diferents informacions que es donen sobre un mateix cas per part de diferents mitjans de comunicació està a l'ordre del dia en el món del periodisme i la comunicació. I més amb la quantitat de mitjans que hi ha, ja que fa anys la informació es limitava a l'única televisió, diari i ràdio que hi havia, i no es tenia la oportunitat de contrastar informacions com avui dia.

Durant aquests mesos d'investigació, paral·lelament al treball comparatiu dels informatius de TVE i TV3, han anat sortint diferents notícies relacionades amb les hipòtesis plantejades en un principi; el de la parcialitat i objectivitat de les cadenes públiques.

El passat mes d'abril, el periodista Álvaro Sánchez de *El País* es feia ressò de les queixes que havia rebut la comissió de peticions de la Eurocambra al Parlament Europeu sobre la possible imparcialitat de TV3 i TVE en els seus informatius. Per una banda un exdiputat del PP de Girona, Sergio Santamaría, denunciava TV3 per la falta d'imparcialitat i la ideologia favorable a la independència de Catalunya. Per altra banda uns quants treballadors de TVE van viatjar fins a Brussel·les per denunciar la manipulació i autocensura en la que estan sotmesos, i com se'ls utilitza per ser un altaveu del Govern i del partit que està al poder.

El passat 11 de juny l'Institut Pew Rsearch Center dels Estats Units va publicar un estudi sobre la credibilitat dels mitjans de comunicació públics de l'Europa Occidental. La BBC se situa en la primera posició com a cadena pública que més credibilitat té segons els ciutadans, en canvi RTVE se situa en l'última posició. I Espanya és l'únic país on un mitjà privat, Antena 3 en aquest cas, és el referent informatiu, per davant d'un de públic.

7. Annexos

Annex 1: Transcripció de l'entradeta de TVE durant l'informatiu del diumenge 1 d'octubre del 2017.

Ocho y media de la mañana, agentes de la policía nacional comienzan a intervenir en los colegios. Los Mossos no han cerrado los centros de votación, por mandato judicial tenían el orden de hacerlo a partir de las seis de la mañana. La situación más tensa se vive en el colegio Ramon Llull de Barcelona, un centenar de personas impiden la entrada de los agentes. Las primeras unidades de la guardia civil llegan a Sant Julià de Ramis en Girona, es el colegio donde tiene previsto votar Carles Puigdemont. La policía nacional y los agentes de la guardia civil han requisado urnas, papeletas y se han desplegado en el interior de algunos colegios para impedir que se votara.

Buenas tardes, primera valoración del gobierno de la situación que se está viviendo en Cataluña, la vicepresidenta ha insistido que no ha habido ningún referéndum en Cataluña. Soraya Sáenz pide a la Generalitat que ponga fina. Lo que ha calificado como “farsa”. Soraya “No ha habido referéndum ni apariencia de tal, nunca ha tenido sentido discurrir por esta senda de irracionalidad y no tiene sentido que continúe. Pido a la Generalitat y a los partidos que le acompañan que cesen ya en esta irresponsabilidad.”

Enseñando el DNI y anotándolo a mano en un papel, pidiendo a la gente que no use el móvil para no colapsar la red, sin necesidad de sobres para las papeletas y pudiendo imprimirlas desde casa con un censo universal. El portavoz del gobierno de la Generalitat anunciaba 45 minutos antes de la apertura de los colegios las nuevas normas de votación, que implicaban poder votar desde cualquier colegio. Carles Puigdemont, Oriol Junqueras y Carme Forcadell han cambiado su lugar de votación una vez se han encontrado sus colegios cerrados por orden judicial. El presidente de la Generalitat lo ha hecho en Cornellà de Terri, después de ir al pabellón deportivo de Sant Julià de Ramis, precintado por la guardia civil. El vicepresidente Oriol Junqueras ha cambiado su colegio en Sant Vicenç dels Horts en Barcelona, y en Sabadell, la presidenta del Parlament se ha encontrado con un colegio cerrado y otro en el que no funcionaba el sistema, antes de votar en un tercero. Algunas

urnas se han instalado fuera de los centros de votación, como estas que vemos en el patio de un colegio. Varias personas introducen los votos en las urnas, sin pasar ningún control previo, ni ningún registro oficial, y cada uno introduce la papeleta en el recipiente que considera más oportuno. Situaciones como esa han provocado imágenes como esta; una urna introducida en una bolsa de plástico negra que se cae en medio de la calle, cuando se pretendía introducir en el interior de un colegio, del interior salen montones de papeles. La secuencia ha sido objeto de amplio debate en las redes sociales. Distintas reacciones de los partidos en el día del referéndum ilegal. Desde Podemos piden al PSOE que cese de apoyar al gobierno. Los socialistas, por su parte, hacen un llamamiento a la calma y serenidad aunque consideran que la situación ha superado a Rajoy. Y desde el Partido Popular solicitan a otros partidos que no actúen con equidistancia y consideran responsables a la Generalitat y sus socios de gobierno. Y ésta es una de las imágenes que más nos ha llamado la atención a lo largo de esta jornada del referéndum ilegal, es el operativo de la guardia civil para impedir que se votara en el colegio de Sant Julià de Ramis en Girona, en un momento de máxima tensión, uno de los agentes ayuda a un padre a bajar a un menor de sus propios hombros, para evitar que el niño corriera ningún riesgo.

Annex 2: Transcripció de l'entrada de TV3 durant l'informatiu del diumenge 1 d'octubre del 2017.

Bona tarda, les imatges ho diuen tot, violència indiscriminada de la policia espanyola contra la població que vol exercir pacíficament un dret fonamental, el de votar. Només a Barcelona, 38 persones han patit diverses lesions. La primera càrrega de al guàrdia civil ha estat a Sant Julià de Ramis, on havia de votar el president Puigdemont que ha denunciat la intervenció de la policia de l'Estat. "És evident que l'ús injustificat, irracional i irresponsable de la violència per part de l'estat espanyol, no només no atura el desig dels catalans de votar pacíficament i democràticament, sinó queda encara més clar, a ulls dels que encara tenien dubte i a ulls del món, el que ens juguem amb jornades com la d'avui, crec que avui està tot dit, la imatge exterior de l'estat espanyol ha continuat empitjorant i avui ha arribat a unes quotes de vergonya que l'acompanyarà per sempre".

La guàrdia civil s'ha presentat poc abans de les nou a Sant Julià de Ramis i ha carregat

contra tots els que eren al col·legi i estaven a punt per començar a votar. Isabel “si, ho han fet contra la gent que protegia aquesta porta, la del col·legi electoral on havia de votar el president, però no han pogut evitar que Puigdemont votés, ho ha fet al municipi de Cornellà del Terri, a només deu minuts d’aquí”.

Malgrat tot la determinació de la gent que volia votar s’ha imposat i tothom ha acudit als seus col·legis per exercir el dret a decidir. Albert “aquí a Sabadell a l’escola Joanot Alisenda, s’han fet llargues cues al llarg de tot el matí, ara unes tres-centes persones són a les portes per protegir les urnes davant els agents de la policia espanyola. Al Palau de la Generalitat el Govern està reunit des del migdia per fer un seguiment, una avaluació permanent de tot el que està passant al país. Un palau custodiat per mossos antiavalots. Laura “reunió al més alt nivell aquí al Palau de la Generalitat amb els presidents de les entitats sobiranistes per fer una primera valoració d’aquesta jornada, d’aquest u d’octubre, els mossos antiavalots custodien el palau de la generalitat.”

A Barcelona a l’escola Ramon Llull és un dels llocs on hi ha hagut més incidents força greus. Bernat “la policia ha vingut cap a les nou del matí, ha rebotat la porta a cops de martell i s’ha endut les urnes, a fora hi ha hagut càrregues i llançaments de pilotes de goma. Primera compareixença des de la Moncloa davant del que està passant a Catalunya, la vicepresidenta del Govern espanyol Soraya Sáenz de Santamaría oferirà una roda de premsa d’aquí a uns minuts. Marta “la número dos del Govern espanyol ha de comparèixer ara mateix a la Moncloa, al llarg del matí el Govern espanyol ha dit que el que està passant avui a Catalunya és una vergonya electoral, que han desbaratat el Referèndum i diuen que l’actuació de les forces de seguretat de l’estat han estat proporcionades i amb mesura.”

Al centre de premsa és on compareix el conseller de Presidència i portaveu del Govern Jordi Turull, d’aquí uns minuts ha d’actualitzar les xifres de participació. Raquel “se l’espera cap a un quart de tres, de moment l’única dada que tenim és de les onze del matí pel que fa a constitució de meses, ha dit que s’han constituït en un 73%, òbviament això s’ha d’actualitzar i en aquesta mateixa compareixença demanava la dimissió del delegat del Govern Enric Millo, com a responsable de la violència d’estat que recorda al franquisme. Turull nega que els mossos hagin demanat suport de la guàrdia civil i la policia.”

A tot el territori hi ha hagut intervencions de la policia nacional espanyola, també de la guàrdia civil i simultàniament cues de ciutadans per exercir el seu dret a vot en aquest

referèndum. Farem un repàs començant per Lleida “a Lleida fa cinc minuts que ha marxat d’aquest col·legi els antidisturbis amb les cinc urnes que hi havia instal·lades en aquest institut. Aquesta imatge s’ha repetit en al majoria de col·legis electorals”

Annex 3: Transcripció de l’entrada de TVE durant l’informatiu del dilluns 2 d’octubre del 2017.

Francia, Alemanya, Itàlia y Holanda han manifestado su apoyo a Mariano Rajoy en la defensa del orden constitucional y piden diálogo para superar la confrontación. Emmanuel Macron le ha llamado personalmente, Bruselas también ha mostrado su confianza en el presidente del gobierno para superar la crisis con Cataluña y añade que la violencia no puede ser un instrumento político. Buenas noches, Mariano Rajoy se ha reunido hoy en la Moncloa con los líderes del PSOE y Ciudadanos para analizar la situación y ha vuelto a defender la unidad y la defensa del Estado de Derecho. Pedro Sánchez le ha pedido que abra de forma inmediata una negociación con Carles Puigdemont y Albert Rivera la aplicación del artículo 155 y que convoque elecciones en Cataluña. El presidente de la Generalitat solicita una mediación internacional y dice que el referéndum es válido y vinculante. Además ha pedido la salida de Cataluña de la policía nacional y la guardia civil. A los juzgados catalanes siguen llegando denuncias por la inacción de los Mossos y por las cargas policiales para impedir la votación. Según la Generalitat hubo 893 heridos, dos de graves e Interior eleva el número de agentes heridos a 431. En Calella han pedido que se vayan los guardias civiles y policías alojados allí. Según los primeros datos del Govern, hubo 2,2 millones de votos, con un 90% a favor de la independencia y la participación fue del 42% menor que el 9N. El escrutinio sigue y ha habido varias denuncias de irregularidades como votaciones sin sobre en la calle, personas que han votado más de una vez.

Annex 4: Transcripció de l’entrada de TV3 durant l’informatiu del dilluns 2 d’octubre del 2017.

Bona nit, convocada una aturada del país per demà en resposta a les càrregues policials. Avui ja s’han manifestat els estudiants, hi ha hagut concentracions a les dotze del migdia a ajuntaments i empreses, les entitats sobiranistes i els sindicats esperen que treballadors i

comerços segueixin demà una aturada que en algun sector com el transport públic o les escoles pot ser una vaga general de tot el dia. El Govern exigeix la retirada de les forces de la policia desplaçades a Catalunya, Carles Puigdemont també reclama passos per una mediació europea en el conflicte, mentre que a finals de setmana el Parlament podria fer una declaració formal d'independència. Pedro Sánchez demana a Mariano Rajoy que obri una negociació immediata amb Carles Puigdemont i que inclogui units podem en la ronda de converses, Albert Rivera en canvi li exigeix que activi l'article 155, suspengui l'autonomia de Catalunya i convoqui eleccions al Parlament. I l'Europarlament debatrà dimecres els fets viscuts ahir a Catalunya, per primera vegada el plenari de l'eurocambra debatrà sobre Catalunya, serà dimecres. Avui la comissió ha fet una tèbia condemna de la violència policial, noves imatges de la repressió policial d'ahir, les podrem veure en aquest telenotícies, també des d'una càmera que portava un dels agents, mentrestant la xifra de ferits s'eleva fins a 893, i des de la guàrdia civil i la policia nacional, també reivindiquen que 400 dels seus agents van ser víctimes d'atacs. A Calella als hotels on s'allotjaven un grup de guàrdies civils, els ha fet fora, a l'hora d'anar-se'n s'ha viscut moments de tensió amb els veïns. Una de les furgonetes que s'endua equipatges dels guàrdies civils i alguns dels agents que estaven abandonant l'hotel en aquell moment han estat escridassats i increpats pels veïns, finalment els han encerclat, escridassat i colpejat el vehicle i han hagut d'acabar pujant a la furgoneta per marxar mentre els Mossos feien un cordó policial i alguns dels veïns i també la mateixa alcaldessa intentant calmar els ànims.

8. Bibliografia

Álvarez, F. (2008). La ética y los medios de comunicación. *Alteridad*. 3(1):19-30.

Bassas, A. (2018). *Bon dia, són les vuit!*. Barcelona. Ediciones Destino.

Blesa, P. (2006). Medios de comunicación y democracia: ¿el poder de los medios o los medios al poder?. *Sphera pública*. Murcia.

Busquet, J., Medina, A. (2013). *Sociología de la comunicació*. Barcelona. Editorial UOC.

Gimeno, G. i Peralta, M. (2016). *El lenguaje de las noticias en televisión*. Barcelona. Editorial UOC.

Grijelmo, A. (1997). *El estilo del periodista*. Madrid. Taurus.

González, M.J., Espinar, E., Martínez, R., Frau, C. (2010). *Sociología de la comunicación*. Alicante. Ed. Librería Compás.

González, P.M. (2018, 11 junio). TVE es la televisión pública con menos credibilidad de Europa Occidental. *Huffington Post*. Descarregat a <https://www.huffingtonpost.es>

Liu, B. (2012). Sentiment Analysis and Opinion Mining. Synthesis Lectures on Human Language Technologies. *Morgan & Claypool Publishers*.

Martín, R. M., Amurrio, M. (2003). ¿Para qué sirven los periodistas? Percepciones de los y las profesionales de radio y televisión de la CAPV. *Zer*. (14).

Pelayo, N., Cabrera, A. (2002). *Lenguaje i comunicació*. Caracas. Editorial CEC, SA.

Puyal, A. (2006). *Teoría de la comunicación audiovisual*. Madrid. Editorial Fragua

Tonon, G. (2011). La utilización del método comparativo en estudios cualitativos en ciencia política y ciencias sociales: diseño y desarrollo de una tesis doctoral. *Kairos. Revista de Temas Sociales*.

Televisión Española (2017, 1 octubre). Telediario 15 horas. [arxiu de vídeo]. Recuperat a: <http://www.rtve.es/alicarta/videos/telediario/telediario-15-horas-01-10-17/4245406/>

Televisión Española (2017, 2 octubre). Telediario 21 horas. [arxiu de vídeo]. Recuperat a: <http://www.rtve.es/alicarta/videos/telediario/telediario-21-horas-02-10-17/4246470/>

Televisió de Catalunya (2017, 1 octubre). Telenotícies migdia. [arxiu de vídeo]. Recuperat a: <http://www.ccma.cat/tv3/alicarta/telenoticies/telenoticies-cap-de-setmana-migdia-01102017/video/5691739/>

Televisió de Catalunya (2017, 2 octubre). Telenotícies vespre. [arxiu de vídeo]. Recuperat a: <http://www.ccma.cat/tv3/alicarta/telenoticies/telenoticies-vespre-02102017/video/5692111/>

Sánchez, Á. (2018, 25 abril). La supuesta manipulación informativa en TVE y TV3 llega a la Eurocámara. *El País*. Descarregat a <https://elpais.com>.

Santamaría, L. (1990). *El comentario periodístico. Los géneros persuasivos*. Madrid. Paraninfo.

Shaw, E. (1979). Agenda-setting and mass communication theory. *Gazette International Journal for Mass Communication Studies*. 25(2):96-105.